

Indhold

Forord	11
INTRODUKTION	13
1 Om lighed, læring og etnisk kompleksitet	15
Lidt om ligheds-forskelsbehandling og diskrimination	18
Forhandling af racediskrimination og etnisk forskelsbehandling	19
Danmarks dialog med FN's CERD-komité som case-studie	21
Sprogbrug	23
Om bogen	26
2 Teoretisk og metodisk tilgang	30
Kort om dispositivbegrebet	34
1. DEL	
NORMALISERING AF LIGHEDS-FORSKELSBEHANDLING	39
3 Et diskursivt blik på den moderne nationalstat	41
Menneskerettigheder tager politisk momentum første gang	43
Lighed som retfærdighed	44
Lighed som ordningsprincip og som styringsprincip	46
Den sociale konstruktion af den myndige borger	49
Menneskerettigheder tager politisk momentum anden gang	55
4 Konstruktion af nationalstatslig normalitet	61
Mødet med den etniske kompleksitet	64
Tre forbundne diskurser	65
Kollektiv identitet og etnisk kompleksitet	66
Uddannelse, undervisning og læring	74

5 Dialogen med CERD-komitéen	80
FN's racediskriminationskonvention (RDK)	81
Diskriminationsforbud	83
Forpligtelser	84
Begrænsninger	86
Sammenfatning	89

2. DEL

KONSTRUKTION AF LIGHEDS-FORSKELSBEHANDLING I

FOLKESKOLEN	93
------------------------------	----

6 Forhandling af modersmålsundervisning	95
Lovændringen	95
CERD-komitéens reaktion	98
Den danske stats svar 2009	99
Genvurdering af modersmålsundervisningen	100
CERD-komitéens gensvar	103
Den danske stats svar 2013	105
Besvarelse af kritikken om modersmålsundervisningen	107
Konklusioner	110
7 Etnisk repræsentation i curriculum	114
CERD-komitéens kritik	114
Den danske stats svar	116
Svartekstens opbygning	117
Om de enkelte svarpunkter	120
Folkeskoleloven	121
Folkeskolens faghæfter	126
Afdækning af etnisk kompleksitet i faghæfterne	130
Prøvebærende faghæfter	133
Person- og gruppebetegnere	133
Kulturelle, kollektive identitetsbetegnere	137
Ligestillingsbetegnere	140
Kultur mødebetegnere	141
Afbalancering af nationalstatens toledede værdirationale	141
Delkonklusioner – etnisk kompleksitet og sprogs roller	143
Elevernes alsidige udvikling	145
Faghæfter rettet mod undervisningen af etniske minoritetsbørn	151
Fagformål	152

Sprogbrug	156
Fællesskaber og forhandling af etnisk kompleksitet	158
Konklusion på gennemgang af faghæfter	160
Læreruddannelse	163
Ændringer i læreruddannelsen	165
Forhandling af Lov nr. 579 af 9. juni 2006	166
Bekendtgørelser om læreruddannelse og etnisk repræsentation	167
Etnisk kompleksitet og lokal autonomi	175
8 Konstruktion af ligheds-forskelsbehandling i uddannelse	181
Læringsteori: møder mellem samfundskrav og elevforudsætninger	182
Læring-undervisning og relationer til elevforudsætninger	183
Den didaktiske trekant	185
Eleven i loven	186
Eleven i faghæfterne	189
Eleven i læreruddannelsen	189
Det etnisk komplekse i fagstoffet	190
Det etnisk komplekse i læreruddannelsen	192
Etnisk ligheds-forskelsbehandling og den didaktiske trekant	192
Støtteforanstaltninger som integration	196
Institutionel og strukturel diskrimination	199
Ligheds-forskelsbehandling og social normalitet	199
Metodologisk nationalisme og anerkendelse	201
Det pædagogiske blik og metodologisk nationalisme	202
Normalisering og styringsteknologier	205
3. DEL	
NORMALISERING AF EN ÆNDRET	
LIGHEDS-FORSKELSBEHANDLING	211
9 Ligheds-forskelsbehandling i en bredere diskursiv praksis	215
Integration og forhandling af ligestilling	215
Integrationsbegrebet i statens indberetning i 1999	218
En ændret betydningstilskrivning til integrationsbegrebet	219
Integrationslove	223
(Re)konstruktioner af de periodiske indberetninger	228
Træk af perioden frem til 1997-1999	229
Træk af perioden 1999-2001	231

Træk af perioden 2003 og frem	233
Eksemplariske sagsforløb	235
Modersmålsundervisning i et diakront perspektiv	235
Fordeling og koncentration af etniske minoriteter	242
Retten til fri bosætning	243
Retten til et frit skolevalg	253
Socialle ydelser	266
Sammenfatning	283
10 Elementer i et vidensregime	286
Modersmålsundervisning	288
Modersmålsundervisning og vidensproduktion	291
Metastudier	293
Teoretiske positioner om tosproget undervisning	298
Længdeundersøgelser	303
Policy-orienterede forskningssammenfatninger	309
Spør i nyere dansk og europæisk policy-udvikling	313
Etnisk repræsentation i det nationale curriculum	320
Anerkendelse af etnisk kompleksitet i organisering af uddannelse og undervisning	321
11 Bidrag til konstruktion af saglighed	328
EU-kommissionen	329
Europaparlamentet	330
Nordisk samarbejde	331
FN og UNESCO	332
Europarådet	332
OECD	333
Opsummering af centrale punkter	334
Afsluttende bemærkninger	337
12 Kampen om normalisering	340
Ligheds-forskelsbehandlings forskellige kontekster	340
En ny forskelsbehandlende normalitet	343
En bredere diskursiv praksis	346
Kampen om normalisering	349
Integration og tendenser i tiden	363
Et tredje momentum for menneskerettighederne?	366

BILAG	369
Bilag 1. Uddrag af FN's racediskriminationskonvention	371
Bilag 2. Uddrag af tekster fra den danske stats dialog med FN's CERD-komité	374
Bilag 3. Folkeskolelovens formålsparagraf for udvalgte år	384
Bilag 4a. Ordforekomst i 11 prøvebærende fag	385
Bilag 4b. Ordforekomst i faghæfter for 11 prøvebærende fag og for faghæftet for <i>Elevernes alsidige udvikling</i> (2009)	386
Bilag 5a. Fagformål. Udvalgte fag 2001 og 2009	392
Bilag 5b. Ordforekomst. Udvalgte faghæfter fra 2009 og 2001	394
Bilag 6a. Ordforekomst. Læreruddannelse	400
Bilag 6b. Læreruddannelsens formål	406
Bilag 7. Ordforekomster i statens periodiske indberetninger til CERD-komitéen	408
Bilag 8. Ordforekomster i CERD-komitéens Concluding Observations	412
Bilag 9. Ændringer i Integrationslovens formålsparagraf 1998-2010	416
Bilag 10. Ordforekomst i integrationslove og udlændingelove	418
Bilag 11. Fortegnelse over centrale anvendte officielle tekster	420
Litteratur	423